

CÁC TR NG H P C C XÁ THEO QUY NH C A LU T C XÁ

ThS. Nguyễn Nam Trung^(*)

Vi c Ch t ch n c quy t nh c xá có tác ng xã h i to l n, là ng l c ng i b k t án ph t tù n l c h c t p, rèn luy n, lao ng, ph n u c i t o t t h n, t o c s ng thu n, ngh t gia ình ng i b k t án c ng nh m i t ng l p trong xã h i. Tuy nhiên, sau 10 n m th c hi n Lu t c xá 2007 ã cho th y nhi u quy nh không còn phù h p c n ph i s a i b sung.

Ngày 19 tháng 11 n m 2018, Qu c h i khóa XIV, k h p th 6 ã thông qua Lu t c xá s 30/2018/QH14 v i 451/456 (t l 92,99%) i bi u tán thành. Lu t này quy nh v nguyên t c, th i i m, trình t , th t c, th m quy n, trách nhi m th c hi n c xá; i u ki n, quy n và ngh a v c ang i c ngh c xá; quy n và ngh a v c ang i c c xá. Lu t này áp d ng cho ng i b k t án ph t tù có th i h n, tù chung thân; c quan, t ch c, công dân n c C ng hòa xã h i ch ngh a Vi t Nam; ng i n c ngoài c trú Vi t Nam, t ch c n c ngoài, t ch c qu c t ho t ng trên lãnh th n c C ng hòa xã h i ch ngh a Vi t Nam có liên quan n ho t ng c xá. Lu t chính th c có hi u l c t ngày 01 tháng 7 n m 2019. Lu t c xá s 07/2007/QH12 h t hi u l c k t ngày Lu t này có hi u l c thi hành.

1. M t s quy nh chung v c xá

c xá là s khoan h ng c bi t c a Nhà n c do Ch t ch n c quy t nh tha tù tr c th i h n cho ng i b k t án ph t tù có th i h n, tù chung thân nhân s ki n tr ng i, ngày l l n c a t n c ho c trong tr ng h p c bi t áp ng yêu c u i n i, i ngo i c a Nhà n c.

Nhà n c ng viên, khuy n khích ng i b k t án ph t tù n n nh i c i, tích c c h c t p, lao ng c i t o c h ng c xá; t o i u ki n thu n l i cho ng i c c xá hòa nh p c ng ng, n nh cu c s ng, ph n u tr thành ng i có ích cho xã h i, phòng ng a tái ph m t i, vi ph m pháp lu t.

c xá ph i m b o các nguyên t c: (1) Tuân th Hi n pháp, pháp lu t; b o m l i ích c a Nhà n c, quy n và l i ích h p pháp c a t ch c, cá nhân. (2) B o m dân ch , công b ng, khách quan, công khai, minh b ch. (3) B o m yêu c u v i n i, i ngo i, an ninh qu c gia, tr t t , an toàn xã h i.

Theo ó, các hành vi sau ây s b nghiêm c m trong th c hi n c xá:

^(*) *Gi ng viên Khoa Lu t, H c vi n Cán b Thành ph H Chí Minh*

- L i d ng, l m d ng ch c v , quy n h n ngh c xá cho ng i không i u ki n c c xá; không ngh c xá cho ng i i u ki n c c xá; c n tr ng i b k t án ph t tù th c hi n quy n c ngh c xá.

- a, nh n và môi gi i h i l ; nh ng nhi u trong th c hi n c xá.

- C p, xác nh n gi y t , tài li u liên quan n ng i c ngh c xá trái quy nh c a pháp lu t.

- T ch i c p, xác nh n gi y t , tài li u mà theo quy nh c a pháp lu t ng i c ngh c xá ph i c c p, xác nh n.

- Gi m o gi y t , tài li u liên quan n ng i c ngh c xá.

2. Các tr ng h p c xá

2.1. c xá nhân s ki n tr ng i, ngày l l n c a t n c

Theo yêu c u c a Ch t ch n c ho c trong tr ng h p Chính ph ngh c xá c Ch t ch n c ch p nh n, Chính ph ch trì, ph i h p v i Tòa án nhân dân t i cao, Vi n ki m sát nhân dân t i cao và các c quan có liên quan nghiên c u, xây d ng t trình c a Chính ph và d th o Quy t nh v c xá.

V n phòng Ch t ch n c ch trì, ph i h p v i các c quan có liên quan t ch c công b ngay Quy t nh v c xá. Quy t nh v c xá c thông báo trên ph ng ti n thông tin i chúng. Sau khi c công b , Quy t nh v c xá c niêm y t t i tr i giam, tr i t m giam, nhà t m gi .

Ng i ang ch p hành án ph t tù có th i h n, ng i b k t án ph t tù chung thân nh ng ã c gi m xu ng tù có th i h n c ngh c xá ph i có các i u ki n sau:

- Có nhi u ti n b , có ý th c c i t o t t và c x p lo i ch p hành án ph t tù khá ho c t t theo quy nh c a pháp lu t v thi hành án hình s ;

- ã ch p hành án ph t tù c m t th i gian do Ch t ch n c quy t nh nh ng ít nh t là m t ph n ba th i gian i v i tr ng h p b ph t tù có th i h n;

- ã ch p hành xong hình ph t b sung là ph t ti n, ã n p án phí;

- ã thi hành xong ngh a v tr l i tài s n, b i th ng thi t h i, ngh a v dân s khác i v i ng i b k t án ph t tù v các t i ph m tham nh ng ho c t i ph m khác do Ch t ch n c quy t nh trong m i l n c xá;

- ã thi hành xong ho c thi hành c m t ph n ngh a v tr l i tài s n, b i th ng thi t h i, ngh a v dân s khác nh ng do lâm vào hoàn c nh kinh t c bi t khó kh n thu c tr ng h p ch a có i u ki n thi hành t i p ph n còn l i theo quy nh c a pháp lu t v thi hành án dân s i v i ng i b k t án ph t tù không thu c tr ng h p quy nh t i i m d kho n này.

- Khi c c xá không làm nh h ng x u n an ninh, tr t t .

Tuy nhiên, người có i u ki n quy nh trên ây s không c ngh c xá khi thu c m t trong các tr ng h p sau ây:

- B k t án ph t tù v t i ph n b i T qu c; t i ho t ng nh m l t chính quy n nhân dân; t i gián i p; t i xâm ph m an ninh lãnh th ; t i b o lo n; t i kh ng b nh m ch ng chính quy n nhân dân; t i phá ho i c s v t ch t - k thu t c a n c C ng hòa xã h i ch ngh a Vi t Nam; t i làm, tàng tr , phát tán ho c tuyên truy n thông tin, tài li u, v t ph m nh m ch ng Nhà n c C ng hòa xã h i ch ngh a Vi t Nam; t i phá r i an ninh; t i ch ng phá c s giam gi ; t i kh ng b ho c m t trong các t i quy nh t i Ch ng các t i phá ho i hòa bình, ch ng loài ng i và t i ph m chi n tranh c a B lu t Hình s ;

- B n án ho c quy t nh c a Tòa án i v i ng i ó ang b kháng ngh theo th t c giám c th m, tái th m theo h ng t ng n ng trách nhi m hình s ;

- ang b truy c u trách nhi m hình s v hành vi ph m t i khác;

- Tr c ó ã c c xá;

- Có t 02 ti n án tr lên;

- Và các tr ng h p khác do Ch t ch n c quy t nh.

Theo i u 20 c a Lu t thì g i c c xá có quy n: c c p Gi y ch ng nh n c xá; c chính quy n a ph ng, c quan, t ch c, n v có liên quan giúp hòa nh p v i gia ình và c ng ng, t o i u ki n v vi c làm, n nh cu c s ng; c h ng các quy n khác nh ng i ã ch p hành xong án ph t tù theo quy nh c a pháp lu t. Bên c nh ó thì ng i c c xá c ng có các ngh a v : Xu t trình Gi y ch ng nh n c xá v i y ban nhân dân c p xã ho c t ch c, n v quân i n i ng i ó v c trú ho c làm vi c; th c hi n y các ngh a v ã cam k t; nghiêm ch nh ch p hành pháp lu t.

2.2 c xá trong tr ng h p c bi t

Trong tr ng h p c bi t áp ng yêu c u v i n i, i ngo i c a Nhà n c, Ch t ch n c quy t nh c xá cho ng i ang ch p hành án ph t tù có th i h n, ng i ang c hoãn ch p hành án ph t tù, ng i ang c t m ình ch ch p hành án ph t tù, ng i ang ch p hành án ph t tù chung thân mà không ph thu c vào các i u ki n nh quy nh cho ng i c c xá nhân s ki n tr ng i, ngày l l n c a t n c.

Theo yêu c u c a Ch t ch n c ho c trong tr ng h p Chính ph ngh c xá c Ch t ch n c ch p nh n, Chính ph ch trì, ph i h p v i Tòa án nhân dân t i cao, Vi n ki m sát nhân dân t i cao và các c quan, t ch c có liên quan l p h s ngh c xá trình Ch t ch n c xem xét, quy t nh. B Công an ch u trách nhi m l p h s ngh c xá c a ng i ang ch p hành án ph t tù có th i h n, tù

chung thân báo cáo Chính phủ trình Chủ tịch nước xem xét, quyết định. Tòa án nhân dân tối cao chịu trách nhiệm lập hồ sơ nghị quyết của nghị định của hoãn chấp hành án phạt tù, nghị định của thẩm định chấp hành án phạt tù gửi Chính phủ trình Chủ tịch nước xem xét, quyết định. Văn phòng Chủ tịch nước rà soát, kiểm tra hồ sơ của nghị quyết của trình Chủ tịch nước quyết định.

Trên đây là một số nội dung cơ bản của Luật của năm 2018. Việc thực hiện Luật này sẽ góp phần phát huy truyền thống nhân đạo của dân tộc, chính sách khoan hồng của Nhà nước, nhân văn hóa Hiến pháp năm 2013, mở rộng công bằng, thực hiện các pháp luật, nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa và xử lý trong thực tiễn của xã hội qua.